

JAUME SEGARRA *

Josep M. Razquin i Jené

Nasqué a Santa Coloma de Queralt, a la primera meitat del segle XV.

Sembla que cursà estudis superiors a la Universitat de Lleida. Ordenat sacerdot, es trasllada a Roma, i s'hostatjà en un dels col·legis apostòlics en companyia d'un grup de clergues espanyols quan regia l'Església el papa Calixt III, que havia cursat dret civil i canònic a l'Estudi General de Lleida, on arribà a ser catedràtic de Teologia, canonge de la catedral, i viceconseller de l'Estudi. Calixt III (Alfons de Borja), valencià de naixement, tenia aquell grup de sacerdots com a familiars propis i els concedí la dignitat de capellans del Pontífex i de la Santa Seu. En morir el papa Calixt (1458), el grup no es dispersà d'immediat i el cardenal Orsini es constituí en el seu protector. Aquest Orsini, personatge molt influent en la cort pontifícia, s'adonà de les virtuts i els coneixements de Jaume de Segarra, i el féu familiar seu; el 1475 consta que vivia a casa del cardenal.

Quan, el 1492, fou elegit per a ocupar la Seu de Pere el també valencià Alexandre VI (1492-1502), nebot de Calixt, coneixedor dels mèrits de Jaume Segarra, li confià el difícil i important càrrec de secretari particular. I aquest, malgrat que des d'aquest privilegiat punt d'observació tenia ben oberta tota la panoràmica del món fidel, i que passaven per les seves mans tots els complexos fils de l'enrevessada política vaticana, no oblidà mai el raconet aspre i auster de la seva terra nadiua. Tenint sempre molt present la imatge de la Verge venerada a l'església de Santa Coloma, obtingué de distints cardenals la concessió de bon nombre d'indulgències per a tots els

* Publicat a Josep M. Razquin Jené, *Gent de la Segarra*, Projectos Editoriales y Audiovisuales CBS, S.A. Barcelona, 1998.

fidels que visitessin la seva capella en cadascuna de les festivitats de Nadal, l'Assumpció, la Purificació de la Verge i també en el dia de l'aniversari de la dedicació.

Però el fet més notable de la seva gestió a Roma fou el d'haver trobat en els arxius vaticans la primera notícia fefaent sobre la canonització del segarrenç Magí de la Brufaganya. En un dels llibres on hi ha inscrits el catàleg dels sants, llegí l'anotació següent: "*Magini Martiris in Hispania in montibus Brufaganiae pro Christo passi*". Que vol dir -tradueix Antoni Vicenç Domenech: "Canonització de Sant Magí, màrtir, el qual fou martiritzat a Espanya en les muntanyes de la Brufaganya per amor de Jesucrist". Jaume Segarra envià tot seguit al seu poble de Santa Coloma, on des de temps immemorial havia arrelat la devoció a sant Magí, una relació detallada de la seva troballa, la qual fou rebuda amb gran alegria. Potser ja s'havia aixecat alguna veu qüestionant la procedència o no del culte a sant Magí; potser és que havia iniciat una davallada l'interès popular pel penitent de la Brufaganya. El cas és que a partir de les notícies que Jaume Segarra envià des de Roma, el protagonisme de sant Magí i del lloc de la Brufaganya iniciaren l'espectacular ascens que havien de veure segles immediats, sobretot a partir de la fundació (1603) d'un convent de l'orde de frares predicadors de sant Domènec, amb un hospital adjunt, i de la publicació de la tan reeditada i divulgada *Historia y milagros del glorioso mártir san Magín*, Barcelona, 1630, del pare Reginald Poch.

Malgrat que coneixem molt poc de la seva vida, com tampoc no sabem la data de la seva mort, la figura d'aquest Jaume Segarra se'ns fa simpàtica i casolana. Enmig de l'esplendor de la cort del discutit Alexandre VI, enmig de les intrigues de palau i dels negocis de la política, res no l'enlluerna ni el distreu. Fidel a la seva terra, es fica enmig de la pols dels arxius i furga entre els lligalls fins a arribar a assolir la troballa que cercava. És bonic de veure aquest segarrenç, al qual li rellisquen les esplendors mundanes entre les quals, pel seu càrrec, ha de viure, i manté el seu pensament i el seu record ancorats a les llunyanes terres de la Segarra, de la Brufaganya, on un altre segarrenç, Magí, després de sanar cossos sofrents, de fer sorgir de la terra eixuta aigua i flors, mansament sofrí martiri per amor de Déu i fou inscrit, potser sense gaires tràmits enutjosos, que no els necessitava la fama de la seva santedat, en el catàleg dels sants.